

Fatih Genç ile
GENEL TEKRAR

**FARKLI
UZEM**

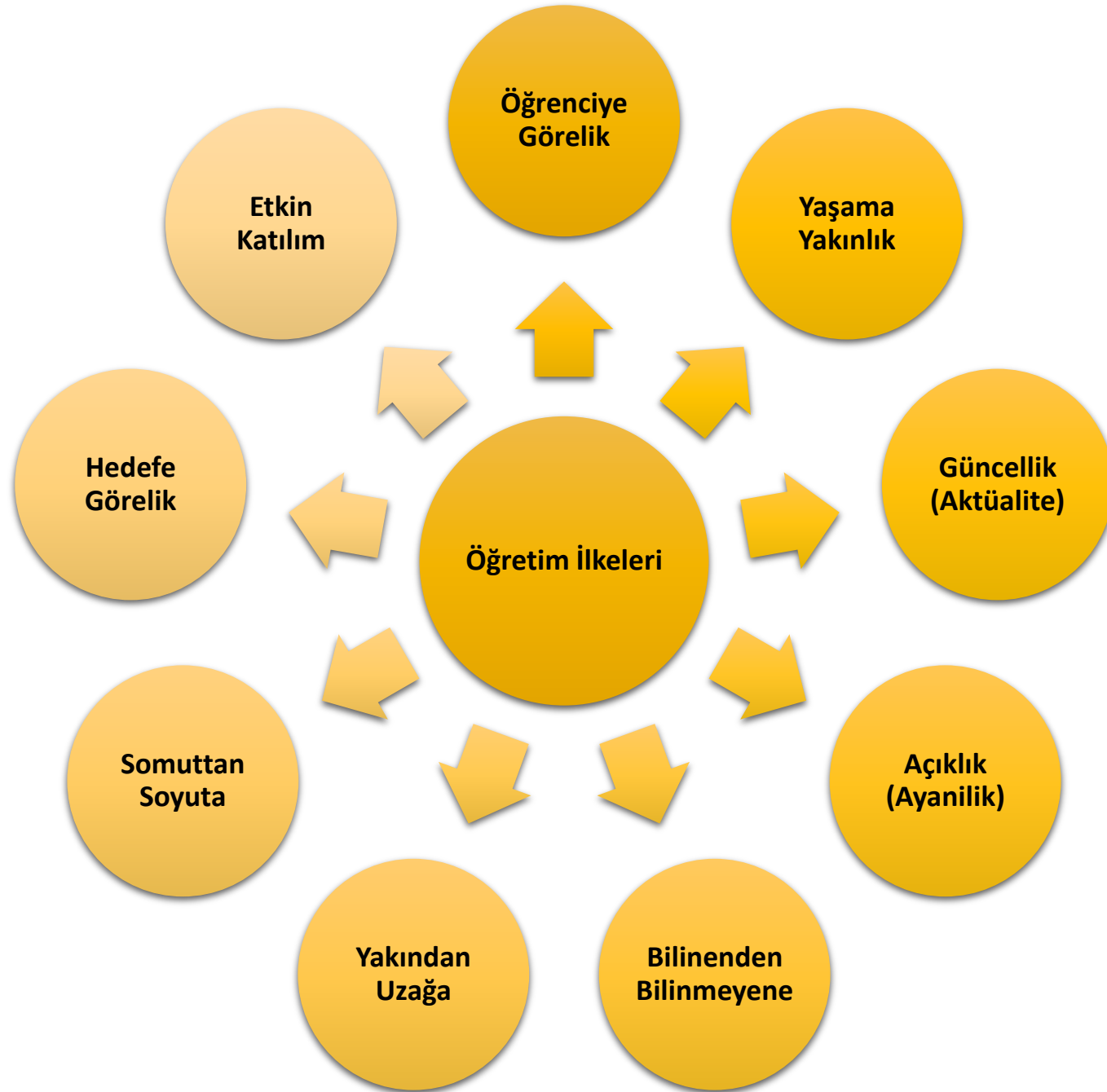

Genel Tekrar İçeriği

- Öğretim İlke ve Yöntemleri
- Program Geliştirme

Öğretim İlke ve Yöntemleri İçeriği

- Öğretim İlkeleri
- Öğretim Stratejileri
- Öğretim Yöntemleri
- Öğretim Teknikleri
- Model ve Yaklaşımlar
- Kavram Öğretimi
- Düşünme Becerileri

Bir öğretmen, öğrencilerin bir kısmında mantıksal diğerlerinde ise bedensel zekâ alanının daha baskın olduğunun farkındadır. Bu özellikleri öğrenme sürecine yansıtmak amacıyla derse hazırlık yapmaları için aşağıdaki iki seçeneği öğrencilerine sunar:

- Derste işlenecek konuyla ilgili bir kavram haritası hazırlama
- Derste işlenecek kavramlara yönelik bir gösteri yapma

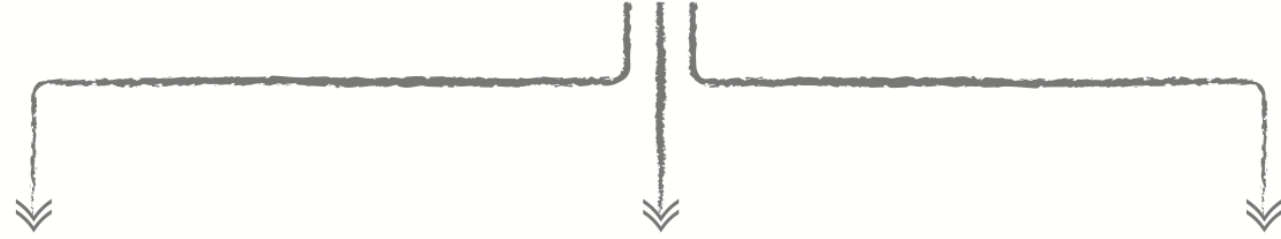
Buna göre öğretmen aşağıdaki öğrenme-öğretme ilkelerinden hangisini temel almıştır?

- A) Bilinenden bilinmeyene
- B) Somuttan soyuta
- C) Bireye görelik
- D) Kolaydan zora
- E) Açıklık

- Amaca götüren en genel yoldur.
- Dersin genel çerçevesini gösterir.
- Öğretmen ve öğrenci rollerini belirler.

ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

Sunuş (Alış) Yoluyula Öğrenme

- Bilgi düzeyindeki kazanımları gerçekleştirmede en etkilidir.

Buluş (Keşif) Yoluyula Öğrenme

- Kavrama düzeyindeki kazanımları gerçekleştirmede en etkilidir.

Araştırma - İnceleme Yoluyula Öğrenme

- Uygulama, analiz sentez ve değerlendirme düzeyindeki kazanımları gerçekleştirmede en etkilidir.

- Hareketli cisimlerin günlük yaşamda sebep olabileceği tehlikeleri ortadan kaldırmak için bir proje tasarlar.
- İtme ve çekmenin birer kuvvet olduğunu deneylerle ortaya koyar.
- Kuvvetin tanımına ulaşabilmek için itme ve çekme kuvvetlerinin hareket eden ve duran cisimler üzerindeki etkisini inceler.

Bu kazanımlara öğrencilerin ulaşabilmeleri için kullanılması gereken en uygun stratejiler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Araştırma ve inceleme - Buluş - Sunuş
- B) Araştırma ve inceleme - Sunuş - Buluş
- C) Buluş - Buluş - Araştırma ve inceleme
- D) Araştırma ve inceleme - Buluş - Buluş
- E) Buluş - Araştırma ve inceleme - Sunuş

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Anlatım

Örnek Olay

Gösterip
Yaptırma

Problem Çözme

Bireysel
Çalışma

Tartışma

Proje

Beden eğitimi dersinde öğrencilerine basketbolla ilgili bilgi ve beceri kazandırmak isteyen bir öğretmen dersinin birinci aşamasında öğrencilerine basketbola ait oyun kurallarını açıklamış, ikinci aşamada ise açıkladığı bu kurallarla ilgili hareketleri öğrencilerinin önünde sırasıyla yapmış ve tekrarlamalarını istemiştir.

Buna göre öğretmenin kullandığı yöntem veya teknikler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Anlatım - Rol oynama
- B) Anlatım - Eğitsel oyun
- C) Anlatım - Gösterip yaptırma
- D) Eğitsel oyun - Rol oynama
- E) Eğitsel oyun - Gösterip yaptırma

Bir öğretmen, öğrencilerin derse etkin katılımını sağlamak amacıyla 20 kişilik sınıfı 7 ve 13 kişilik iki gruba ayırır. Öğretmen 7 kişilik gruba bir problem durumu verir ve bunun üzerinde çalışmalarını, çalışmaları tanımlanınca da daire şeklinde sınıfın ortasında oturmalarını ister. 13 kişilik gruba da bu grubun etrafını saracak şekilde oturmalarını söyler. 7 kişilik grup konuyla ilgili düşüncelerini açıklarken diğer grup da konuya ilişkin sorular sorar ve yorumlar yapar. Tartışma sonuca bağlanınca etkinlik sonlandırılır.

Suna göre öğretmen aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

A) Rulman

B) Akvaryum

C) Konuşma halkası

D) Zıt panel

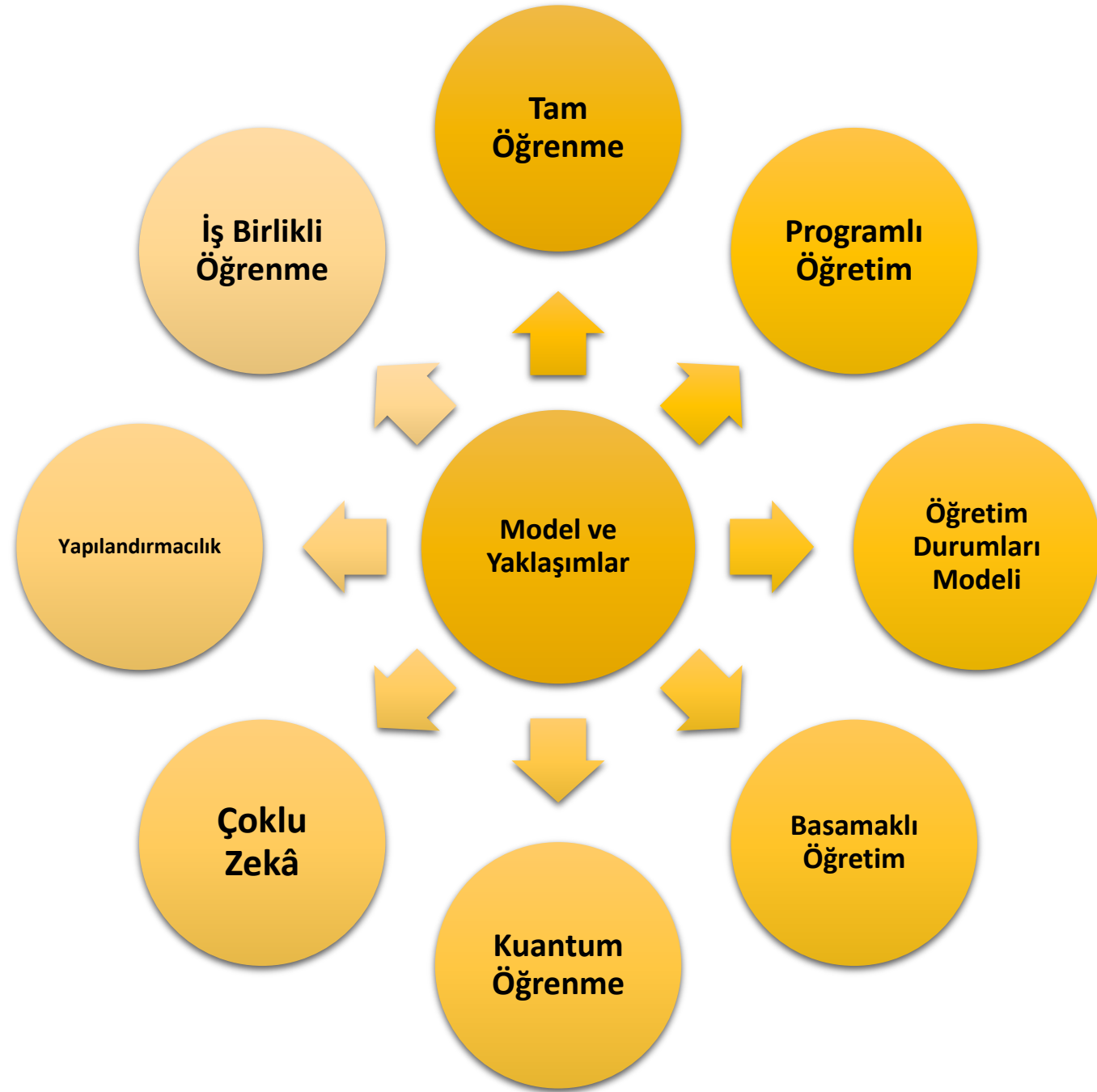
E) Akran öğretimi

Bir öğretmen, altı düşünce şapkası tekniğini uygularken yeşil şapkanın hangi düşünceyi temsil ettiğini sorduğunda öğrencilerden doğru cevabı alabilmiş ancak çoğunun bu şapkaya uygun düşünce oluştururken zorlandıklarını tespit etmiştir.

Bu durumun oluşmasındaki en önemli neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Problemlere duygusal açıdan yaklaşılması
- B) Tarafsız değerlendirme yapılamaması
- C) Farklı çözümler geliştirmede yetersiz olunması
- D) Problemle ilgili veri toplamada az çaba gösterilmesi
- E) Konuların günlük yaşamla ilişkilendirilmesinde güçlük yaşanması

Tam Öğrenme (Bloom)

- ✓ Yeterli şartlar sağlandığında herkes her şeyi öğrenebilir.
- ✓ Öğrenemeyen öğrenci yoktur, öğretmeyen öğretmen vardır.
- ✓ Bir ünite tam öğrenilmeden diğerine geçilmez.

Tam Öğrenme Formülü

Öğrenci Nitelikleri	+	Öğretim Hizmeti	=	Öğrenme Ürünleri
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bilişsel giriş davranışları ▶ Duyuşsal giriş davranışları		<ul style="list-style-type: none"> Pekiştireç İpucu Dönüt Düzelme Etkin katılım		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bilişsel ürünler ▶ Duyuşsal ürünler ▶ Devinişsel ürünler ▶ Öğrenme hızı

NOT

Sürecin başında öğrenciler yeterli niteliklere sahipse ve nitelikle bir öğretim hizmeti verilirse istenilen öğrenme ürünleri oluşur.

Öğrenmeyi en çok etkileyen değişken bilişsel giriş davranışlarıdır.

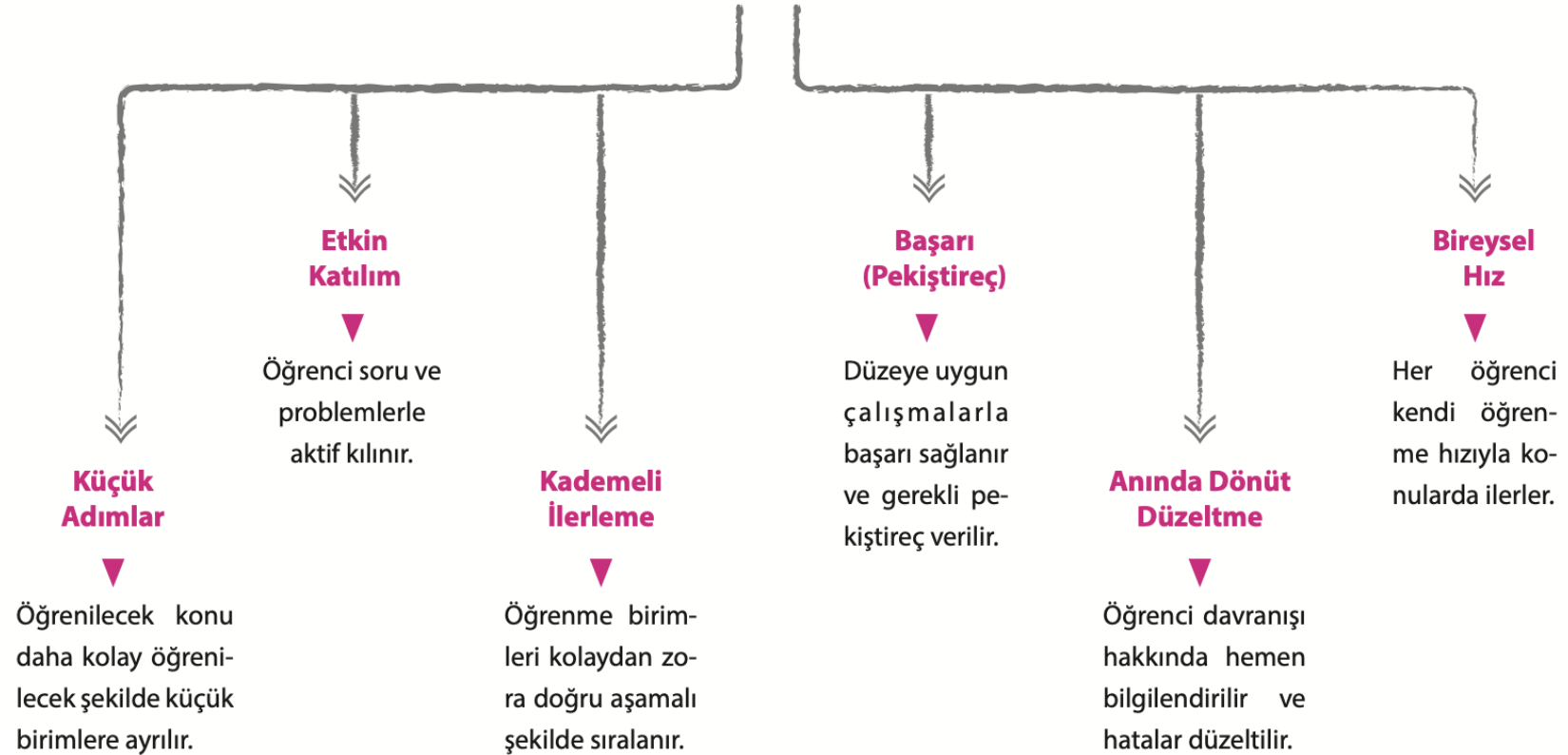
TAM ÖĞRENMENİN UYGULANIŞI

Programlı Öğretim (Skinner)

- ✓ Öğretimi bireyselleştirmeyi ve hataları en aza indirmeyi amaçlar.
- ✓ Öğrenciler hazırlanan özel materyaller ile bireysel çalışma yapar.
- ✓ Tam öğrenme ölçütü uygulanır.

PROGRAMLI ÖĞRETİMİN TEMEL İLKELERİ

Öğretim Durumları Modeli (Gagne)

Öğrenmenin zihinde gerçekleştiğini (bilişselci) ve davranışlardan dolayı olarak anlaşıldığını (davranışçı) temel alır. Öğretimin amacı problem çözme becerisini kazandırmaktır.

Basit

Öğrenme Hiyerarşisi

- ✓ İşaret öğrenme
- ✓ Uyarıcı - davranım bağı
- ✓ Zincirleme öğrenme
- ✓ Sözle bağlaşım kurma
- ✓ Ayırt etme
- ✓ Kavram öğrenme
- ✓ İlke öğrenme
- ✓ Problem çözme

Karmaşık

ÖĞRETİM ADIMLARI

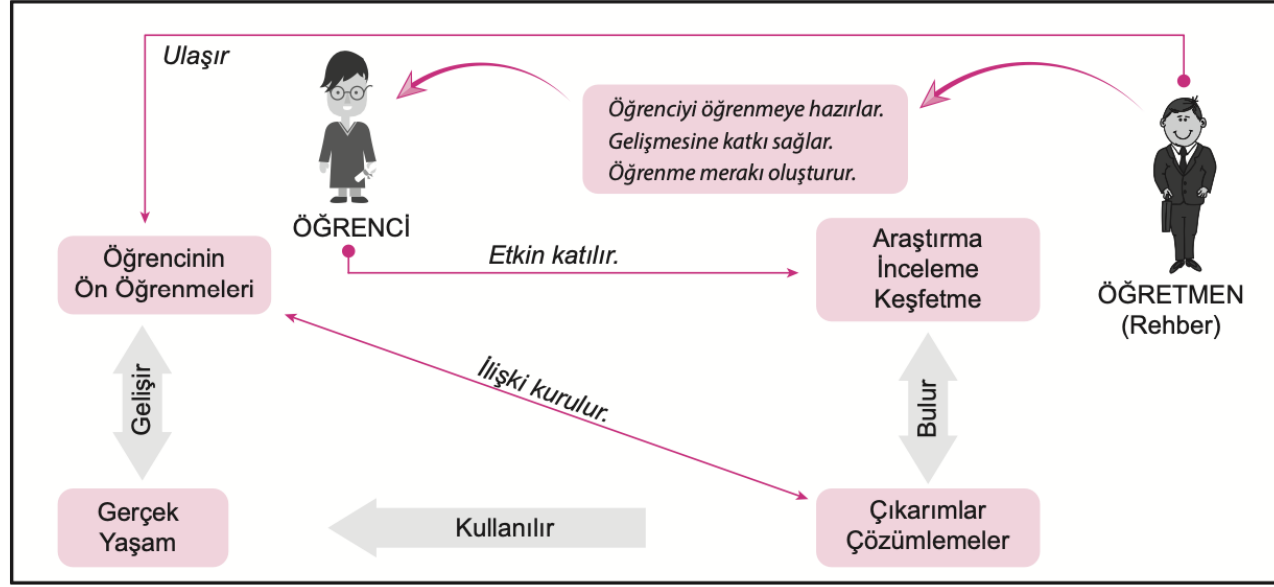

Öğrenme Ürünleri

- ✓ Sözel Bilgi
- ✓ Zihinsel (Entellektüel) Beceri
- ✓ Tutumları
- ✓ Devinişsel Beceri
- ✓ Bilişsel Strateji

Yapılandırmacılık (Oluşturmacılık)

Bireyin kendi yaşantıları yoluyla öznel bilgi yapıları oluşturduğunu temel alır. Öğretimden çok öğrenme ön plandadır.

Öğretmenin Roller

- ✓ Rehberlik eder.
- ✓ Bireysel farkları dikkate alır.
- ✓ Yaşantı zenginliği sağlar.
- ✓ Merak uyandırır.
- ✓ Temel bilgileri oluşturur.
- ✓ Dönüt ve ipuçları verir.
- ✓ Süreci ve ürünü değerlendirir.
- ✓ Öğrencileriyle birlikte öğrenir.

Öğrencinin Roller

- ✓ Öğrenmeyi öğrenir.
- ✓ Birincil kaynaklara ulaşır.
- ✓ Araştırır, sorgular ve keşfeder.
- ✓ Öğrendiklerini ilişkilendirir.
- ✓ Özgün ürünler oluşturur.
- ✓ Üst düzey düşünme becerilerini kullanır.
- ✓ Öğrendiklerini yaşama transfer eder.
- ✓ Değerlendirme sürecine katılır.

Yapılandırmacılık Türleri

Bilişsel Yapılandırmacılık: Öğrenmede bireyin bilişsel yapısını ön plana çıkarır. Yeni bilgi bireyin ön bilgileri ile yeni bir bilişsel denge oluşturur.

Sosyal Yapılandırmacılık: Öğrenmede bireyin çevresini ön plana çıkarır. Bireyler arasındaki etkileşim sonucunda öğrenme oluşur.

Radikal Yapılandırmacılık: Bilgi birey tarafından kendine özgü şekilde oluşturulur. Herkesin bilgiye ulaşma yolunun farklı olduğunu savunur.

5E Modeli

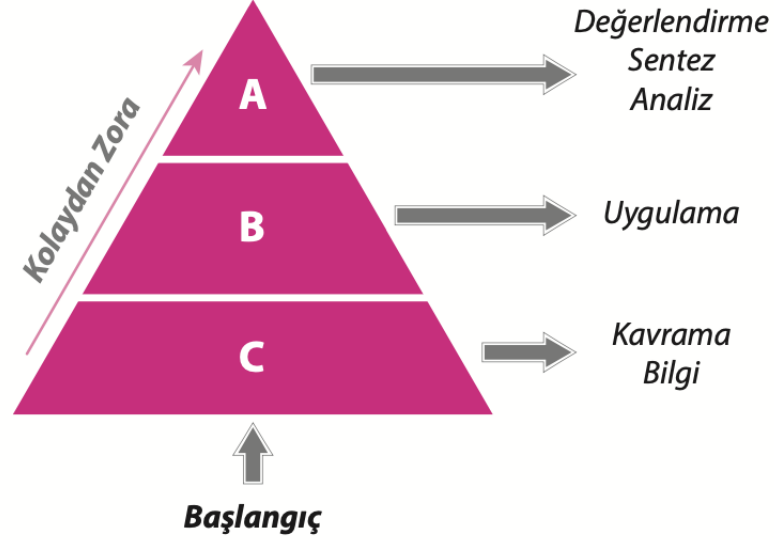
Yapılandırmacı anlayışa uygun şekilde gerçekleştirilen bir öğrenme sürecinin adımlarıdır.

Girme	Konuya ilgi ve dikkat çekilir. Merak uyandırıcı problem durumları ile öğrencilerin zihinlerinde soru oluşturulur. Ön bilgiler ortaya çıkarılır.
Keşfetme	Öğrenciler araştırma yaparak veri toplar. Hipotezler ve yeni fikirler üretilir. Deney, gezi, gözlem ve görüşmeler yapılır.
Açıklama	Öğrenciler verilerini yorumlayarak tutarlı genellemelere ulaşır. Öğretmen rehberliğinde açıklamalar yapılır.
Derinleştirme	Öğrenilenler yeni ve farklı durumlara transfer edilir. Yaşamla bağlantılar kurulur.
Değerlendirme	Süreç ve ürün değerlendirilir. Öğrenciler de katılır.

Basamaklı Öğretim (Nunley)

Bireysel farklılıklara uygun şekilde öğretimin aşamalandırılmasını amaçlar. Öğretim 3 basamak ve 5 adımda gerçekleştirilir.

Öğretim Basamakları

Öğretim Adımları

1. Adım:	Öğretim planlanır. Öğrenci sunulan etkinlikler arasından seçim yapar.
2. Adım:	C, B ve A basamakları oluşturulur. C basamağı gerçekleştirilir.
3. Adım:	B basamağı gerçekleştirilir.
4. Adım:	A basamağı gerçekleştirilir.
5. Adım:	Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri yapılır.

Kuantum Öğrenme

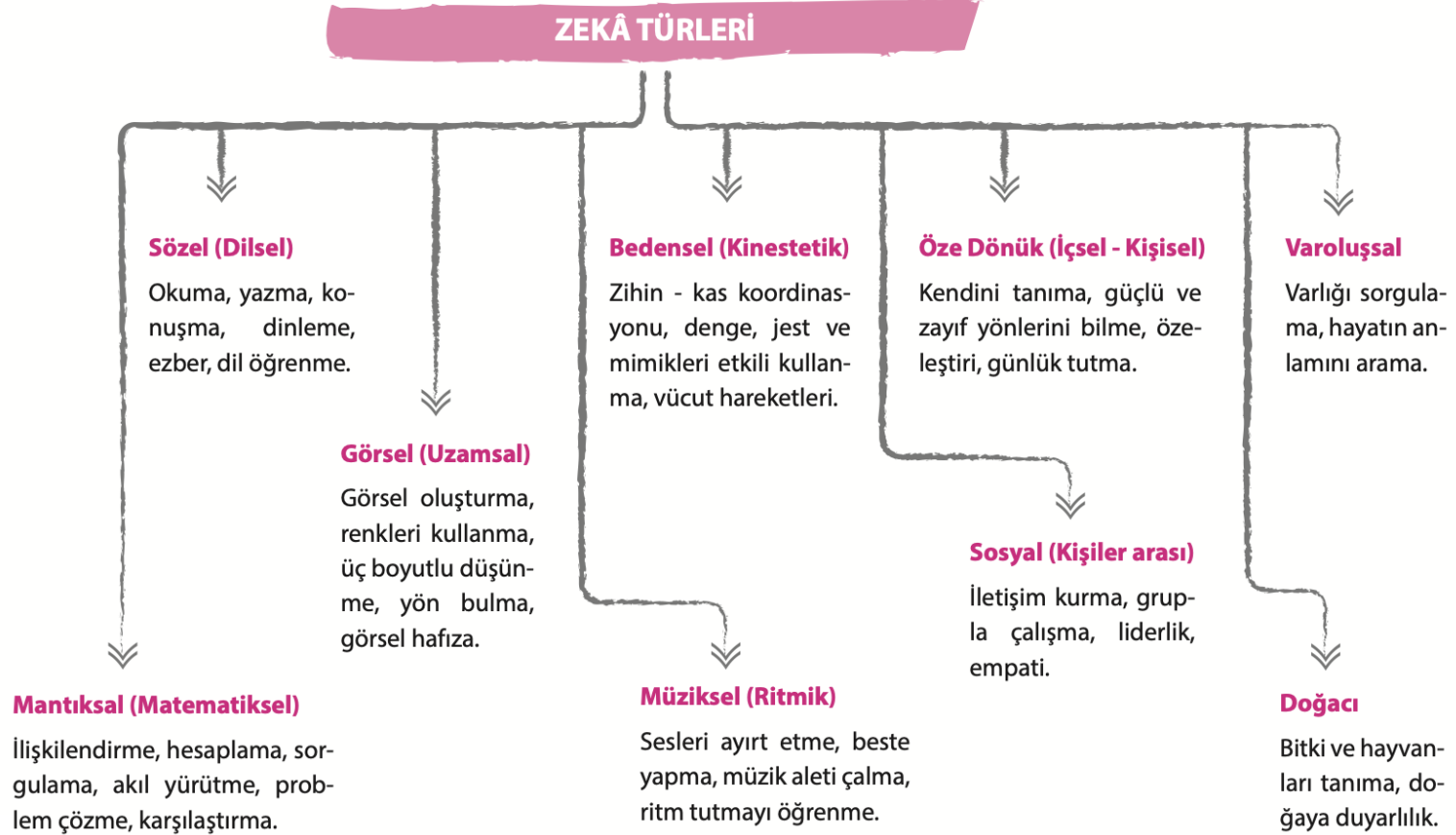
Bilgide kesinliğin olmadığını savunur. Bireyin tüm yönleriyle kendini gerçekleştirme amaçlanır. Eğlenerek ve en az enerji harcıyarak öğrenme temel alınır.

Kuantum Öğrenme Etkinlikleri

- ✓ Öğrenmeyi öğrenme
- ✓ Yaratıcı problem çözme
- ✓ Etkili dinleme ve not tutma
- ✓ Hızlı okuma
- ✓ Hafıza teknikleri
- ✓ Liderlik
- ✓ Motivasyon
- ✓ Zihin haritası oluşturma

Çoklu Zekâ Kuramı (Gardner)

Zekâ çoğuldur. Öğrenciler arasında bireysel farklar mevcuttur. Zekâ ölçülebilir. Bir kişide birden çok zekâ gelişebilir. Aynı anda birden çok zekâ işleyebilir. Zekânın çoğul olduğunu ve öğrenciler arasında bireysel farklılıklar olduğu kabul edilir. Zekânın ölçülebileceğine ve uygun yaşantılarla geliştirilebileceğine inanılır. Bu yaklaşıma göre bireyde birden çok zekâ boyutu gelişebilir ve aynı anda birden çok zekâ işe koşulabilir.

İş Birlikli Öğrenme (Kubaşık - Kooperatif Öğrenme)

Öğrencilerin küçük gruplarda ortak bir amaç doğrultusunda birbirlerinin öğrenmesine yardımcı olmasıdır. Öğretmen rehberlik eder.

İş Birliği İçin Gerekli Koşullar

Heterojen Gruplar:	Gruplardaki öğrenciler başarı, yetenek, ilgi ve cinsiyet yönünden farklı özelliklere sahip olmalıdır.
Olumlu Bağlılık:	Gruptakilerin başarıya birlikte ulaşacaklarına inanmalarıdır. Birbirlerinin öğrenmelerinden sorumluluk hissetmeleridir.
Eşit Başarı Fırsatı:	Her grup üyesine yapabileceği ölçüde bireysel sorumluluk verilir.
Grup Ödülü:	Ödül ve başarı bireysel değil, gruba aittir.
Sosyal Beceriler:	Gruptakiler arasında sosyal beceriler geliştirilir. Rekabet istenmez.
Paylaşılmış Liderlik:	Grupta lider seçilmez. Herkes kendi sorumluluğunu üstlenir.
Yüz Yüze Destekleyici Etkileşim:	Gruptakiler birbirine yardım eder ve dönüt verir. Birbirini öğrenmeye teşvik eder.
Bireysel ve Grupla Değerlendirme:	Hem bireysel çalışmalar hem de grup faaliyetleri değerlendirilir.

Ayrılp Birleşme (Jigsaw / Birleştirme)

- ▶ Gruptaki her üyeye farklı bir konu parçası verilir.
- ▶ Herkes konunun uzmanlık grubuna ayrılır.
- ▶ Uzmanlaşmanın ardından herkes ilk grubuna döner ve diğerlerine de öğretir.

İlkokul birinci sınıf öğretmeni, derse giriş aşamasında öğrencilerinin konuya odaklanma sorunu yaşadıklarını tespit etmiştir. Bu durumu göz önünde bulunduran öğretmen, bir gün sınıfa balonlarla girmiş ve derse “Acaba bugün balonlarla neler yapacağız? Tahmini olan var mı?” gibi sorularla başlamıştır.

Bu öğretmenin Gagne'nin Öğretim Durumları Modeli'ne göre dersine hangi amaçla ve hangi etkinlikle devam etmesi beklenir?

- A) Uyarıcı materyal sunma - Balonlarla planlanan etkinliği yaptırma
- B) Hedeften haberdar etme - Sınıfta öğrenilecek bilgilerin çerçevesini çizme
- C) Ön bilgileri hatırlatma - Önceki derste yapılanları tekrar etme
- D) Davranışı ortaya çıkarma - Sözel sorularla öğrenme faaliyetlerini yürütme
- E) Öğrenmeye rehberlik etme - Bilgilerin aktarımını sağlama

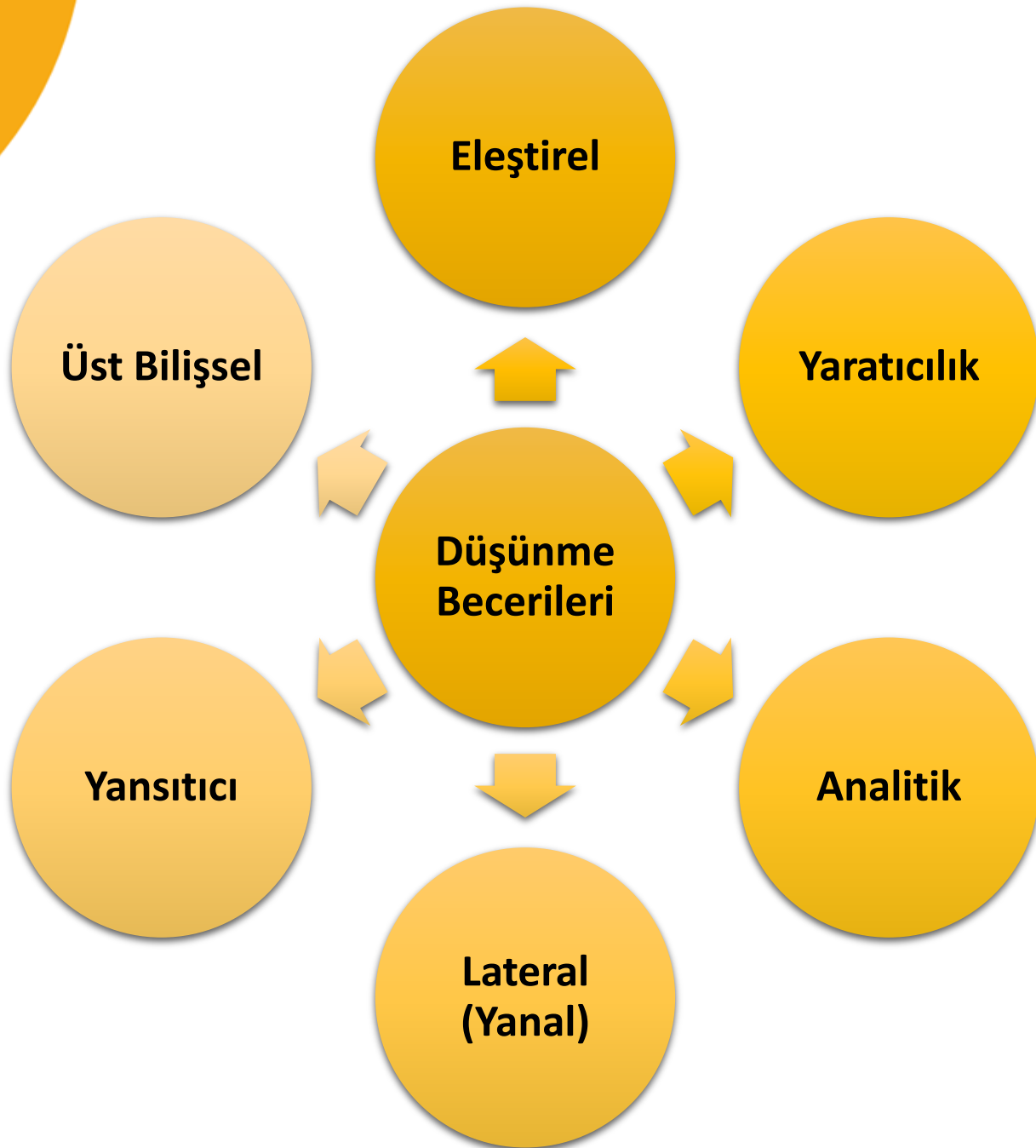

Fen bilimleri dersinde “Isı ve Sıcaklık” konusunu işleyecek olan bir öğretmen sınıfa renkli resim kalemleri ve boş kartonlar getirir. Kartonları tahtaya asar ve öğrencilere “Sizce ısı ve sıcaklık arasındaki fark nedir?” sorusunu yöneltir. Öğrencilerden tahtaya astığı kartonlar üzerinde çeşitli karakterler oluşturarak ve o karakterlerden oklar çıkarıp konuşma balonları çizerek cevaplarını yazmalarını ister. Ardından öğrencilerine, arkadaşlarının çizdiği karakterlerle ifade ettikleri görüşlere katılıp katılmadığını sorarak dersini devam ettirir.

Buna göre öğretmen etkinlikte aşağıdaki öğretim yöntem veya tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

- A) Zihin haritası   B) Konuşma halkası
C) Eğitsel oyunlar   D) Görüş geliştirme
E) Kavram karikatürü

Yaratıcı Düşünme

Bireyin hayal gücünü kullanarak yeni ve özgün şeyler oluşturabilmesidir.

AŞAMALARI

- Hazırlık:** Plan yapılır, veriler toplanarak problem tanımlanır.
- Kuluçka:** Problem dışındaki konularla ilgilenir. Sosyal ya da eğlenceli aktivitelerle zihin rahatlatılır.
- Aydınlanma:** Sıra dışı ve özgün çözümler üretilir.
- Doğrulama (Gerçekleştirme):** Çözümler denenir.
- Değerlendirme:** Çözümün işlevi sorgulanır.

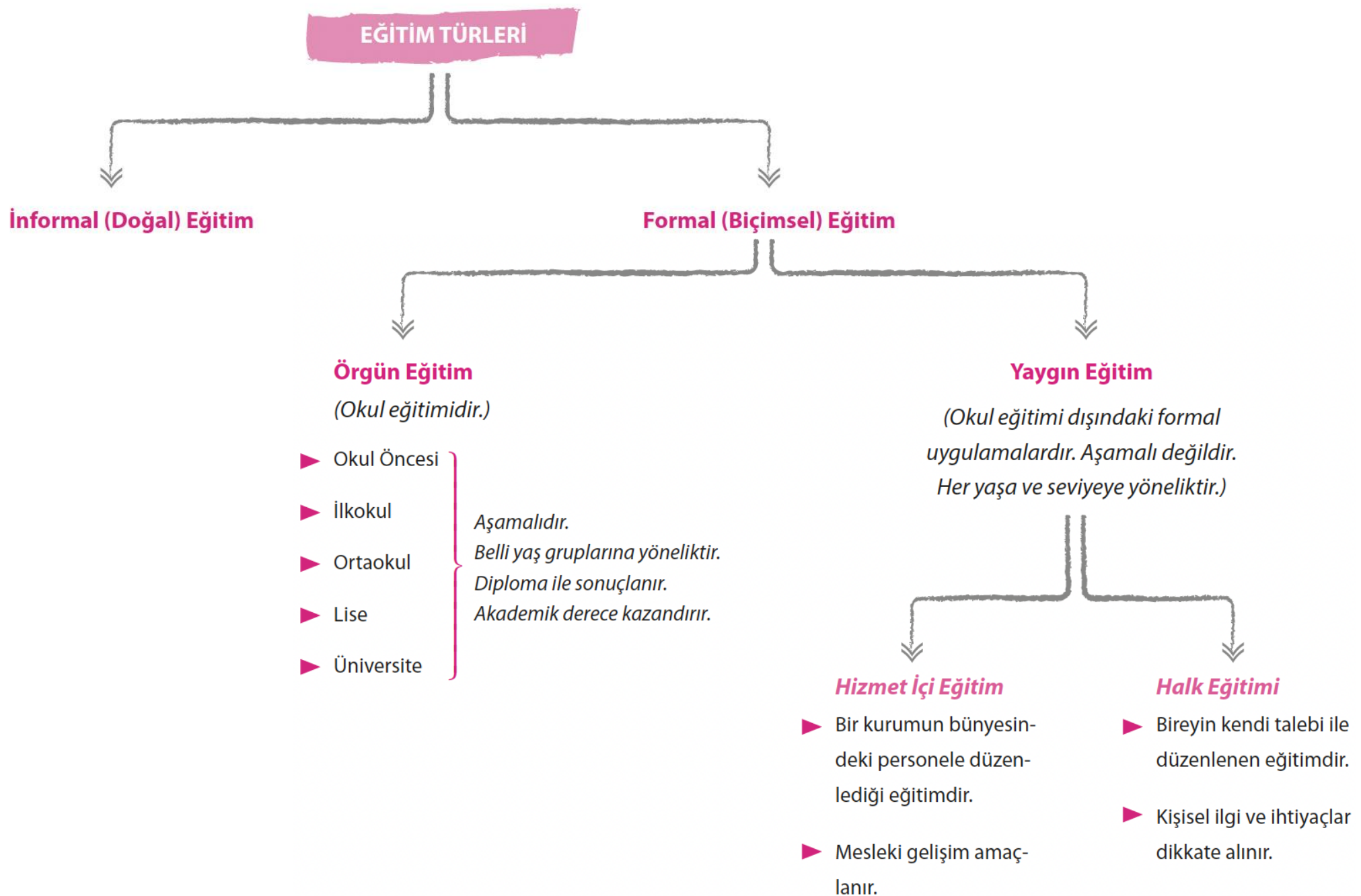
Bir öğretmen, “Bana öyle bir kutu yapın ki içine yumurta koyup onuncu kattan attığımızda yumurta kırılmasın. Düşünmek ve tasarlamak için dönem sonuna kadar zamanınız var.” demiştir. Öğrenciler kutuyu tasarlamak için çalışmaya başlamışlardır.

Bu çalışmaya katılan aşağıdaki öğrencilerden hangisi yaratıcı düşünmenin kuluçka evresindedir?

- A) Hasan problem hakkında detaylı araştırmalar yoluyla bilgiler toplar.
- B) Canan mevcut materyalleri gözden geçirir.
- C) Ali problemin çözümünü zihninde netleştirir.
- D) Emel problemden farklı zihinsel etkinliklere yoğunlaşır.
- E) Ömer elde ettiği çözüm önerilerini sunar.

Program Geliştirme İçeriği

- Eğitim Türleri
- Program Türleri
- İyi Bir Programın Özellikleri
- Bilimsel Temeller
- Eğitim Felsefeleri
- Program Tasarım Yaklaşımları
- İhtiyaç Belirleme
- Program Öğelerinin Tasarlanması

Lise son sınıf öğrencisi olan Aslı (I) bir meslek lisesinin "Çocuk Gelişimi ve Eğitimi" bölümünde okumaktadır. (II) Hafta sonlarında ise enliye balmak amacıyla sürücü kursuna devam etmektedir. (III) Ailesinin her işi zamanında yapmasından edindiği alışkanlıkla okula ve kursa geç kalmamaktadır.

Buna göre Aslı'nın almış olduğu eğitim türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Formal örgün - Formal örgün - Formal yaygın
- B) Formal yaygın - İnfomal - Formal örgün
- C) Formal örgün - İnfomal - Formal yaygın
- D) Formal yaygın - Formal yaygın - İnfomal
- E) Formal örgün - Formal yaygın - İnfomal

Bu sınıflamanın amacı eğitim reformlarındaki başarı ve başarısızlığın nedenlerini açıklamaktır.

POSNER'İN PROGRAM TÜRLERİ

Resmî (Yazılı) Program

- ▶ Eğitim otoritesi tarafından hazırlanıp tüm ülkedeki okullara gönderilen programdır.
- ▶ Teoriktir.
- ▶ Çerçeve niteliğindedir.

Uygulamadaki (İşlevsel) Program

- ▶ Resmî programın uygulanan kısmıdır.
- ▶ Etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

İhmal Edilen (Geçersiz) Program

- ▶ Resmî programın herhangi bir sebeple uygulanmayan kısmıdır.

Ekstra Program (İlave - Olağanüstü)

- ▶ Resmî programda olmadığı hâlde okul ve öğretmenler tarafından fazladan planlanan etkinliklerdir.
- ▶ Formaldır.
- ▶ Öğretmen gözetiminde yapılan faaliyetlerdir.
- ▶ Okulu destekleyen sosyal ve kültürel etkinliklerdir.
- ▶ Gönüllülüğe dayalıdır.

Örtük (Gizil) Program

- ▶ Yazılı olmayan, plansız ve gelişigüzel öğrenmelerdir.
- ▶ İformaldır.
- ▶ Her yerde ve her zamanda oluşabilir.
- ▶ Olumlu ya da olumsuz olabilir.

Öğretmenlerin tutumuna göre şekillenir.

Aysel Öğretmen, öğrencileri arasındaki iletişim sorunlarını çözmek için onlarla birlikte hafta sonları gezi, sinema, tiyatro, spor müsabakaları gibi etkinliklere gitmeyi planlayarak bu etkinlikleri dönem boyunca sürdürmüştür.

Buna göre Aysel Öğretmen'in planladığı etkinlikler aşağıdaki program türlerinden hangisine örnektir?

- A) İhmal edilen   B) Resmî
- C) Örtük   D) Ekstra
- E) Kübik

Bir okulun uygun yerlerine vatana hizmet etmiş kişilerin yaptıklarını içeren bilgilerle birlikte fotoğraflarının asılması, aşağıdaki program türlerinden hangisinin kapsamına girmektedir?

A) Örtük

B) Kübik

C) İşlevsel

D) Ekstra

E) İhmal edilen

PROGRAM GELİŞTİRMENİN BİLİMSEL TEMELLERİ

Tarihî Temel

- ▶ Geçmiş program ve eğitim çalışmalarının incelenmesini sağlar.
- ▶ Hatalardan ders çıkarılmasına hizmet eder.

Sosyal (Toplumsal) Temel

- ▶ Toplumun ihtiyaç, sorun ve beklentilerini dikkate almayı sağlar. Toplumun kültürünü aktarır.
- ▶ Çevresiyle uyumlu bireyler yetiştirir.

Konu Alanı Temeli

- ▶ İçerikteki bilgilerin güncel, geçerli ve yeterli olmasını sağlar.
- ▶ İçerik ögesi ile ilgilidir.
- ▶ "Ne?" sorusunu cevaplar.

Psikolojik Temel

- ▶ Programın gelişim özelliklerine uygun olmasını sağlar.
- ▶ Hedeflerin ulaşılabilirliğini denetler.
- ▶ Eğitim durumlarını düzenlemede etkilidir. (Yöntem, teknik, materyal ve öğrenme kuramı seçimi)
- ▶ "Nasıl?" sorusunu cevaplar.

Ekonomik Temel

- ▶ Maddî imkânları dikkate almayı sağlar.
- ▶ Tasarrufu ve verimliliği ön plana çıkarır.
- ▶ Girişimci ve üretken bireyler yetiştirerek ülke ekonomisini destekler.

Bireysel Temel

- ▶ Bireyi merkeze alır.
- ▶ Bireyin ihtiyaçlarını önemser.
- ▶ Bireysel farkları gözetir.
- ▶ Kendini gerçekleştirmeyi amaçlar.

Felsefi Temel

- ▶ Eğitimin yönünü gösterir.
- ▶ Programın anlayışını belirler.
- ▶ Hedefleri oluşturmada etkilidir. (A-day hedefleri belirleme, temel sayıtları netleştirme, tutarlılığı sağlama, hedefleri önem sırasına koyma.)
- ▶ "Niçin?" sorusunu cevaplar.

Yeni geliştirilen bir programın pilot okullarda uygulanması sürecinde öğretmenler; program kazanımlarının öğrenci seviyesinin üzerinde olduğunu, bu nedenle öğrencilerin kazanımlara ulaşmada zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca programdaki kazanımların birbiriyle tutarlı olmadığını da belirtmişlerdir.

Buna göre program geliştirmenin kuramsal temellerinden göz ardı edilenler aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Psikolojik - Felsefi
- B) Psikolojik - Sosyal
- C) Felsefi - Ekonomik
- D) Sosyal - Felsefi
- E) Sosyal - Ekonomik

EĞİTİM FELSEFELERİ

Daimîcilik (İdealizm - Realizm)

- ▶ Eğitim evrensel ve değişmezdir.
- ▶ Geçmiş bilgiler aynen aktarılır.
- ▶ Eğitimin amacı yaşama hazırlıktır.
- ▶ Dünyanın maddi ve manevi gerçekleri tanıtılır.
- ▶ Seçkin ve entelektüel bireyler yetiştirilir.
- ▶ Sokratik yöntem kullanılır.
- ▶ Klasik eserler okutulur.
- ▶ Öğretmen ahlaki modeldir.

İlerlemecilik (Pragmatizm)

- ▶ Birey merkezli eğitim benimsenir.
- ▶ Eğitim yaşamın kendisidir.
- ▶ Yaparak yaşayarak öğrenme esastır.
- ▶ Aktif öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılır.
- ▶ Bilgi değişebilir.
- ▶ Üst düzey düşünme becerileri geliştirilir.
- ▶ Öğretmen rehberdir.

Esasicilik (Realizm - İdealizm)

- ▶ Öğretmen merkezli eğitim esastır.
- ▶ Eğitim sıkı çalışma, zorlama ve disiplin işidir.
- ▶ Zihin boştur.
- ▶ Zihinsel gelişim sağlanmalıdır.
- ▶ Alıştırma, tekrar, ezber, soyut düşünme ve anlatım gibi klasik yöntemler kullanılır.
- ▶ Geçmişten gelen önemli bilgiler, disiplinler ve kültür aktarılır.

Yeniden Kurmacılık (Pragmatizm - Varoluşçuluk)

- ▶ Eğitimin amacı toplumsal kalkınmayı sağlamaktır.
- ▶ Toplumun ihtiyaçları önemsenir.
- ▶ Eğitimde fırsat eşitliği esas alınır.
- ▶ Üretim ve uygulama ağırlıklı yöntemler kullanılır.
- ▶ Okul ve öğretmenler reform öncüsüdür.

Bir öğretmen adayı, öğretim ilke ve yöntemleri dersinde bir soruya “Yeni nesillere temel bilgileri ve kültürel değerleri aktarmak.” cevabını vererek tam puan almıştır.

Buna göre öğretmen adayına, aşağıdaki eğitim felsefelerinden hangisine göre eğitimin temel amacı sorulmuştur?

A) Daimîcilik

B) İlerlemecilik

C) Esasicilik

D) Pragmatizm

E) Yeniden kurmacılık

İHTİYAÇ BELİRLEME YAKLAŞIMLARI

Farklar Yaklaşımı

- ▶ Beklenen (hedeflenen) başarı ile mevcut başarının farkına göre ihtiyaç belirlenir.

Demokratik Yaklaşım

- ▶ İlgili tüm kesimlerin (baskı ve referans grupları) görüşleri alınır.
- ▶ Çoğunluğun fikrine göre ihtiyaç belirlenir.

Analitik Yaklaşım

- ▶ Gelecekte ortaya çıkabilecek eğilimler kestirilmeye çalışılır.
- ▶ Ulusal ve uluslararası şartlardan hareketle tahminde bulunulur.

Betimsel Yaklaşım

- ▶ Mevcut durum tanımlanır.
- ▶ Ne eksik ne fazla ortaya çıkarılır.
- ▶ Bir özelliğin varlığında ve yokluğunda ortaya çıkan durumlar incelenir.

Olması gereken ve olabilecek durum

Analitik Yaklaşım

Mevcut durum

Betimsel Yaklaşım

Farklar Yaklaşımı

Çoğunluğun ihtiyaçları

Demokratik Yaklaşım

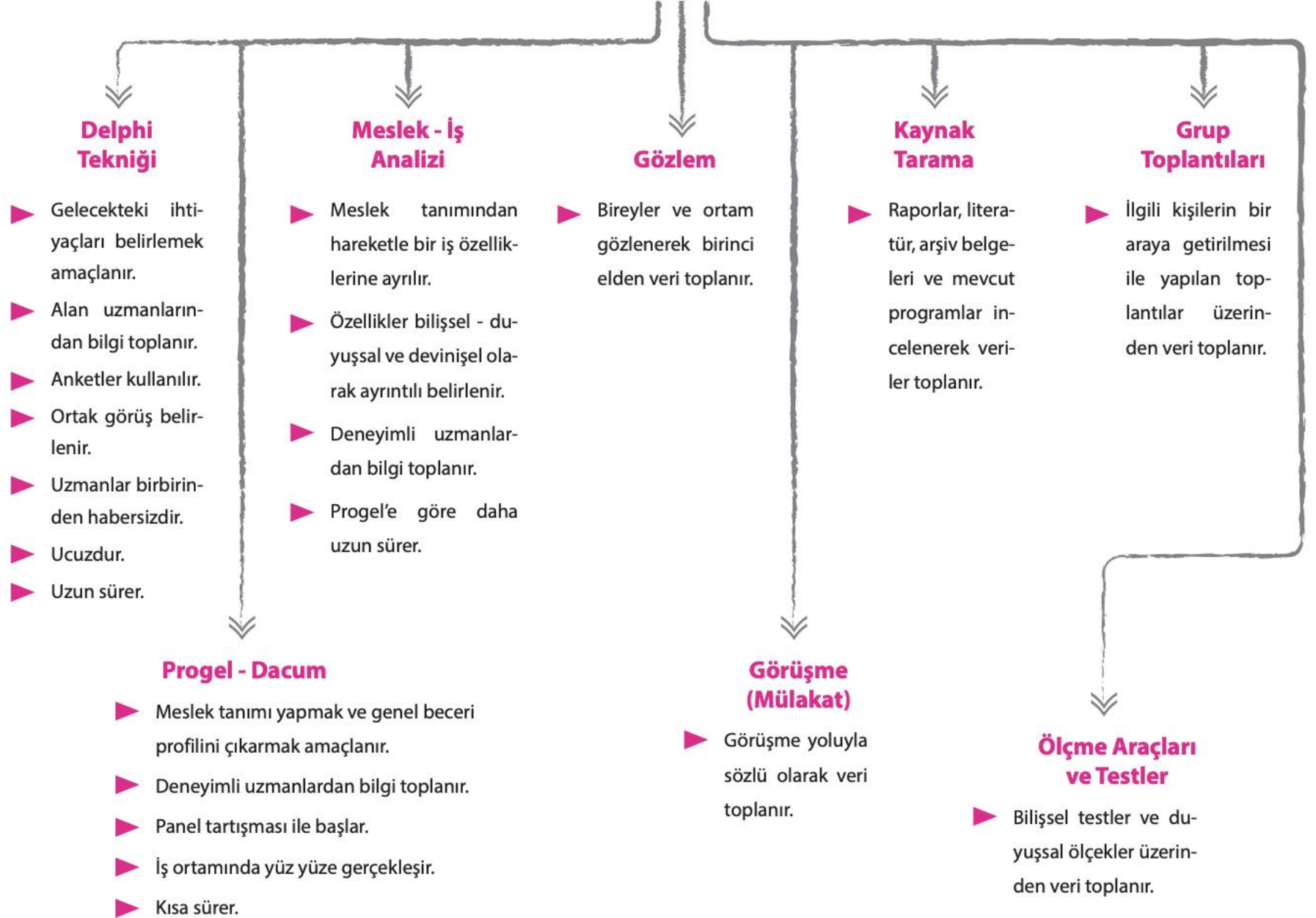
- Bir dil kursu, kursiyelerinin %85'inin ülke genelinde yapılan dil sınavlarından en az 65 puan almalarını beklerken yapılan sınavda sadece %35'inin bu başarıya ulaştığını belirler. Bu sonuca göre kurs yetkilileri; programlarında, eğitim gün ve saatleriyle kullandıkları materyallerde değişiklik yapmaya karar verirler.
- Başka bir dil kursu ise kursiyelerinin okuduğunu anlamaya ve akademik alanda yazma konusunda başarılı olduklarını ancak konuşma gerektirecek ortamlardan kaçındıklarını tespit eder. Kurs yetkilileri bu sorunun çözümü için uygun yöntemler ve materyaller kullanılması gerektiği sonucuna ulaşırlar.

Bu iki durumda kullanılan ihtiyaç belirleme yaklaşımları, aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Analitik - Betimsel   B) Analitik - Farklar
- C) Betimsel - Demokratik   D) Farklar - Demokratik
- E) Farklar - Betimsel

İHTİYAÇ BELİRLEME TEKNİKLERİ

Bir meslek odası yetkilisi, meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin işe alındığında o işin gerektirdiği yeterliliklere sahip olmadıklarından ve teori ile uygulama arasında fark olduğundan yakınmaktadır.

Bu sorunun çözümü için aşağıdaki ihtiyaç belirleme tekniklerinden hangisinin kullanılması daha uygundur?

A) Progel

B) Gözlem

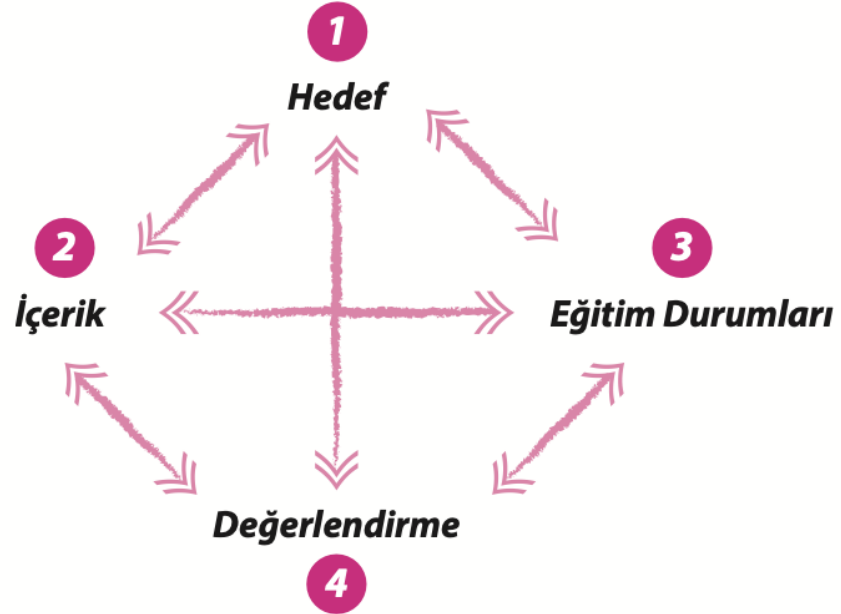
C) Delphi

D) Görüşme

E) Doküman incelemesi

Programların Temel Öğeleri

- ✓ **Hedef (Amaç - Kazanım - İstendik Davranış):** Programın öğrencilere kazandırmak istediği beceri ve davranışlardır. “Niçin öğretiyoruz?” sorusunu cevaplar.
- ✓ **İçerik (Kapsam - Konu - Tema - Ünite - Bilgi - Müfredat):** Hedeflere ulaşmak için öğretilmesi gereken bilgilerdir. “Ne öğretiyoruz?” sorusunu cevaplar.
- ✓ **Eğitim durumları (Öğrenme - Öğretme Süreci):** Hedeflere ulaşmak için yapılan faaliyetler; uygulanan yöntem, teknik ve materyallerdir. “Nasıl öğretiyoruz?” sorusunu cevaplar.
- ✓ **Değerlendirme (Sınama Durumları):** Hedeflere ulaşılma düzeyini belirlemek için yapılan ölçme işlemleridir. “Ne kadar hedefe ulaştık?” sorusunu cevaplar.

Aşağıda felsefenin, eğitim programına etkisiyle ilgili bazı sorular yer almaktadır.

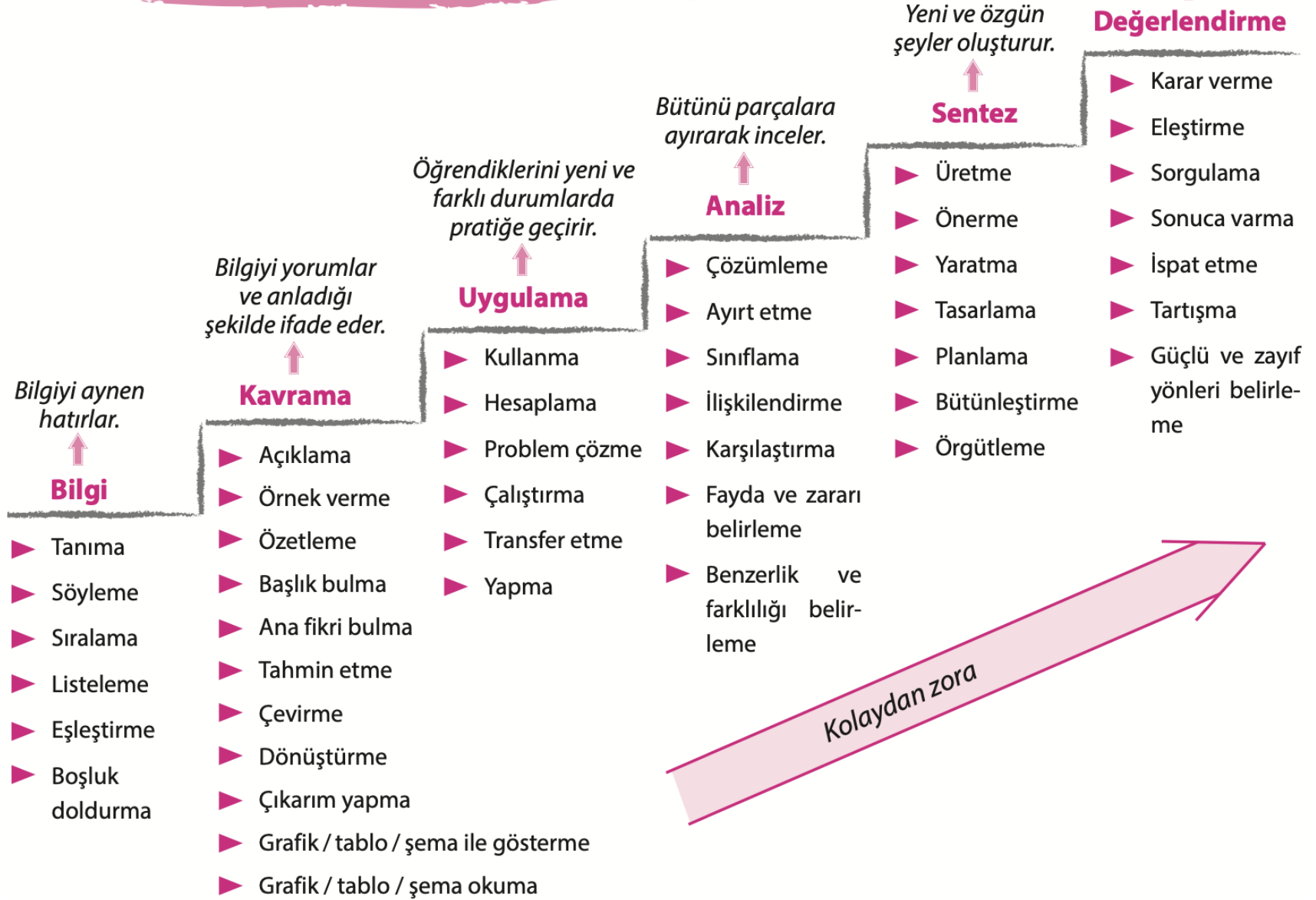
- I. Bilginin kaynağı, alanı ve kapsamı ne olmalıdır?
- II. Nasıl öğretilmeli ve ne tür yaşantılar tasarlanmalıdır?
- III. Bireyler ve toplum için ortak ölçütler var mıdır?

Bu sorulara verilen cevapların karşılığı olan eğitim programının öğeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Eğitim durumları - Hedef - İçerik
- B) Eğitim durumları - İçerik - Hedef
- C) Hedef - İçerik - Eğitim durumları
- D) İçerik - Eğitim durumları - Hedef
- E) İçerik - Hedef - Eğitim durumları

BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARI

Orijinal (Eski)

Güncellenmiş

Değerlendirme

Yaratma

Sentez

Değerlendirme

Analiz

Çözümleme (Analiz etme)

Uygulama

Uygulama

Kavrama

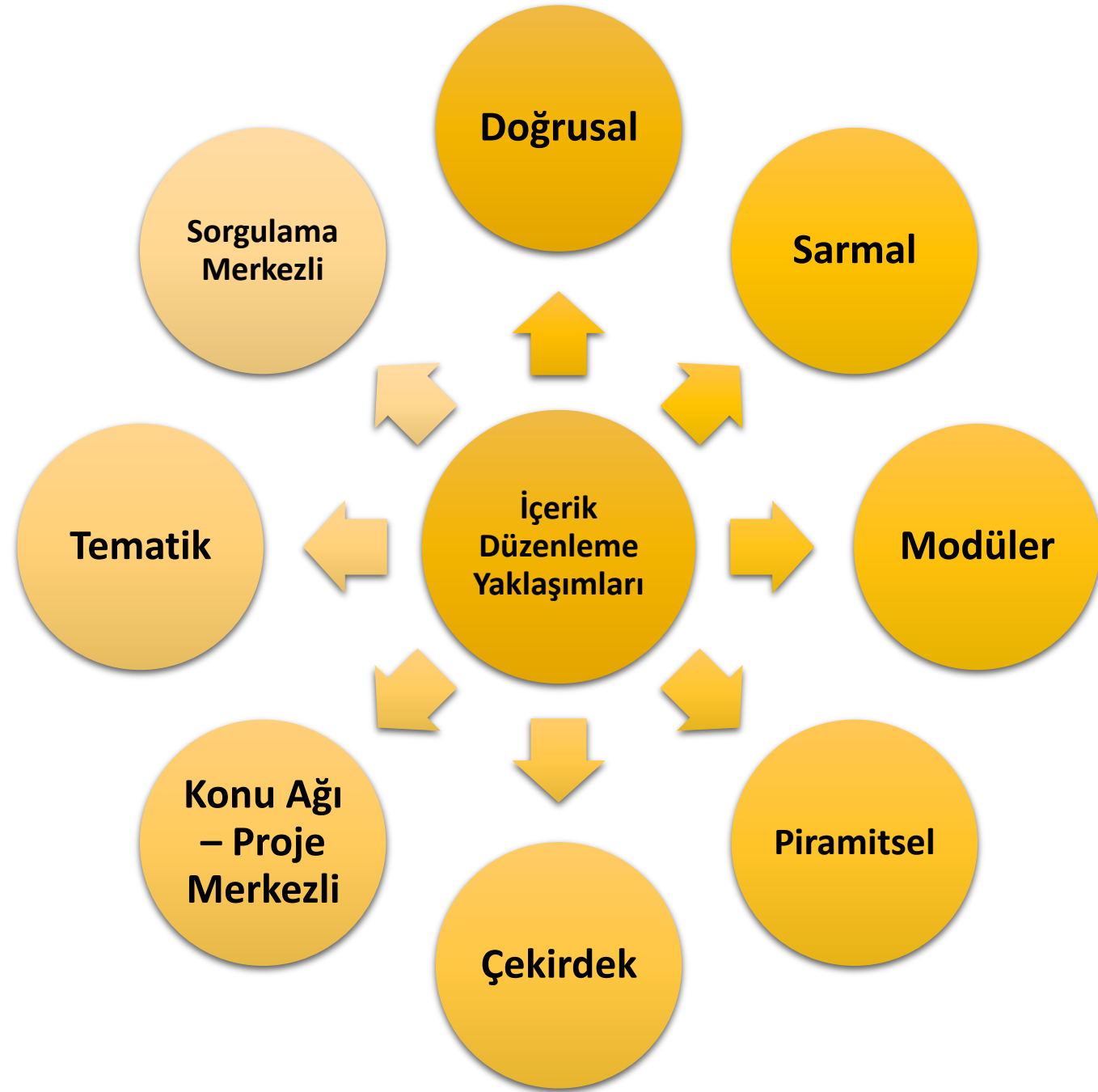
Anlama

Bilgi

Hatırlama

Aşağıdakilerden hangisi yenilenmiş Bloom taksonomisinin bilişsel süreç boyutunun en üst basamağında bir kazanım örneğidir?

- A) Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanım alanlarını örneklerle açıklar.
- B) Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımını elektronik kaynaklardan araştırır.
- C) Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.
- D) Okul kaynaklarını etkili ve verimli kullanır.
- E) Okul kaynaklarının etkili ve verimli kullanılıp kullanılmadığını değerlendirir.

Yeni açılan özel bir üniversitenin mühendislik fakültesinde ilk yıl ortak konuların yer aldığı program izlenmiş, ikinci ve üçüncü yıllarda öğrencilerin seçtikleri mühendislik alanları da dikkate alınarak içerik, yeri geldikçe tekrar etmeyi ön plana alan ve giderek genişleyen bir yapıda sunulmuştur. Dördüncü yıl ise öğrenciler içeriği kolaydan zora, birbiriyle ilişkili ve sıralı biçimde oluşturulmuş dersleri almaya başlamışlardır.

Buna göre, mühendislik fakültesinde uygulanan içerik düzenleme yaklaşımları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Piramitsel - Doğrusal - Sorgulama merkezli

B) Çekirdek - Modüler - Sarmal

C) Sorgulama merkezli - Sarmal - Doğrusal

D) Modüler - Konu ağı proje merkezli - Piramitsel

E) Çekirdek - Sarmal - Doğrusal

Eğitim Durumlarının Boyutları (Dersin Aşamaları)

1. Giriş Bölümü

- Öğrencinin öğrenmeye hazır hâle gelmesi sağlanır.
- ✓ **Dikkat Çekme:** İlgi çekici uyarıcılarla derse odaklanması sağlanır.
  - ✓ **Gözden Geçirme (Hedeften Haberdar Etme):** Dersin kazanımı belirtilir. Neyin nasıl işleneceği açıklanır. İşlenecek içerikteki konuların sırası verilir.
  - ✓ **Güdüleme:** Öğrenme isteği oluşturulur. Öğrenileceklerin yaşamdaki önemi ve nerede kullanılacağı belirtilir.
  - ✓ **Ön Bilgileri Hatırlatma:** Gerekli ön öğrenmeler hatırlatılır.
  - ✓ **Derse geçiş:** Konuya başlangıç yapılır.

2. Geliřme Bölümü

O günkü dersin kazanımlarına yönelik olarak planlanan etkinlikler yapılır. Yeni öğrenmeler gerçekleştirilir.

3. Sonuç Bölümü

- ✓ Son özet
- ✓ Tekrar güdüleme
- ✓ Değerlendirme
- ✓ Kapanış

Trafik güvenliği dersi öğretmeni, dersin başında öğrencilerine “Lise yıllarında bir arkadaşıma gözümün önünde bir otomobil çarptı. Arkadaşım yaralandı. İlk yardım kurallarını bilmediğim için ambulans gelene kadar ona yardım edemedim. Bu durumdan hâlâ üzüntü duyuyorum.” diyerek yaya ve sürücülerin ilk yardım kurallarını bilmelerinin önemine vurgu yapar.

Buna göre öğretmenin dersin başında uyguladığı giriş etkinlikleri aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Güdüleme - Gözden geçirme
- B) Gözden geçirme - Geçiş
- C) Dikkat çekme - Güdüleme
- D) Geçiş - Geliştirme
- E) Dikkat çekme - Geliştirme

Atanarak yaşıyın.